

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XXVII. Facilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

CAPVT XXVII.

Facilis.

HVmanitas vetat superbum esse aduersus socios. Vetat
 auarum, verbis, rebus, affectibus *comem se facilemque*
omnibus prestat. Sen. ep. 88. Facilis ergo vt Iudex sit in
 admittendo & audiendo litigatores, tum pars magna est rei
 bene cognoscendæ, bene iudicandæ; tum porro tædij litigato-
 rum magnum leuamentum, quibus ipsæ litium morosæ tricæ
 satis molestiæ adferunt. *Verbum dulce multiplicat amicos, & mitigat*
inimicos, Eccl. 6. Popularis, inquit Ambr. 2. offic. c. 7. & grata est om-
nibus bonitas, nihilque quod tam facile illabatur humanis sensibus. ea si
mansuetudine morum, ac facilitate animi, moderatione precepti & affa-
bilitate sermonis, verborumque honore, patienti quoque sermonum vice,
molestiæque adiuuetur gratiâ, incredibile quantum procedit ad cumu-
lum dilectionis. Legimus enim non solum in priuatis, sed etiam
 in ipsis Regibus quantum facilitas blandæ affabilitatis profue-
 rit, aut superbia verborum obfuerit: tumor vt regna ipsa labe-
 factarit & potestatem soluerit. *Cor gaudens exhilarat faciem, in*
mærore animi deiicitur spiritus. Prou. 15. Laudat Cicero facillimos
 aditus ad Q. Fratr. esse. Suetonius Augustum magnâ comitate
 adeuntium desideria excepisse. Idem Titi egregiam vocem
 prædicat, Non oportere quenquam à sermone Principis tri-
 stem discedere. nam *sicut fremitus Leonis, ita & Regis ira; & sicut*
ros super herbam, ita & hilaritas eius. Prou. c. 19. & Plinius: Nulla in
audiendo difficultas, nulla in respondendo mora. & Aufon. faciles præ-
bere aditus nec de occupationibus causari. & iterum, finem sermonis
suus cuique pudor, non fastus tuus facit.

Sed & lege ciuili id decretum est, vt Iudex in adeundo faci-
 lem se exhibeat, in respondendo grauem. *l. obs. 9. de offic. Præsid. l.*
congruit. ibid. & lege sacrâ, Eccl. c. 4. Congregationi pauperum affabi-
lem te facito. In Constantino Nazarius laudat faciles aditus,
 aures patientissimas, benigna responsa, vultum ipsum au-
 gusti decoris grauitate, hilaritate permistâ venerandum quid-
 dam, & amabile renidentem. Cyclopi maiestas fuit:

Nec vultu facilis, nec dictu affabilis vlli.

Familiarer ergo se exhibeat, & comem, & facilem Magi-
 stratus. sed prudenter tamen, ne remoueat grauitatem,

F 3

quæ

1.
Facilitatis
encomium
& commo-
dat.

2.
Iudicem
leges facile
esse iubent

3.
Prudenter,
& sine con-
tempus
periculo.

quæ obfistit nascenti ex facilitate contemptui, prono deinde ad ingratitude. quam Innoc. III. in c. etf. x. de Iud. Iudæis assignat, & retributionem quam mus in pera, serpens in gremio, & ignis in sinu suis consueuerunt hostibus exhibere. Pulchrè de mortuo Germanico Tac. An. l. 2. Indolere exteræ nationes, regesque. tanta illi comitas in socios, mansuetudo in hostes, visuque & auditu iuxta venerabilis; cum magnitudinem & grauitatem summa fortune retineret, inuidiam & arrogantiam effugerat. Quò respicit iam desperabundi Antiochi vox, præterita recolentis: 1. Machab. 6. In quantam tribulationem deueni, & in quos fluctus tristitia, in qua nunc sum, qui iucundus eram & dilectus in potestate mea? Prouida proinde monitio Sapientis, Eccl. c. 4. Noli esse sicut leo in domo tua, evertens domesticos tuos, & opprimens subiectos tibi. & iterum, Eccl. 32. Rectorem te posuerunt, noli extolli, esto quasi vnus ex ipsis, valeat ius imperij, inania transmittantur. Tac. An. l. 15. Meminerit semper Iudex in sitam mortalibus naturam recentem aliorum felicitatem ægris oculis introspicere, modumq; fortuna à nullis magis exigere, quam quos in æquo videre. Caueat ne se efferat, ne insolens audiat, priuato & ex mediocritate fortuna minora pericula fuisse. Idem, l. 14. An. Facilitatem ergo comitatemque amet: sic tamen, vt & nimia non sit. l. obseru. D. de off. Proc. vt sic contemptum omnino vitet, causam illius omnem abscindat. nam Reip. omnis administratio, atque imperium opinione continetur. Homines naturam pares sunt; consistunt existimatio; fama; auctoritas in opinione. eam si sustuleris, ad chaos, confusionemque omnem hæc Vniuersi directio relabatur. non erit qui audiat imperantem, non qui obediat iubenti; non qui ius dicenti pareat: sed & mandatis Principum continebatur, ne quem Prouincialem in interiorum familiaritatem admitterent Præsides: cui & altior causa accedit, ne arcana eorum in periculum Reip. scrutentur.

5. Sed & quamuis Sapiens in verbis se ipsum amabilem facit: Eccl. c. 20. in Iudice. tamen etiam sermonis grauitatem requiro. & quamuis comiter excipiat, atque audiat ad euntes, nihil tamen polliceatur quod præstare non possit. Non potest quidquid sine iniuria non potest: Non potest sine iniuria ius alterius alteri dare; non aliquid addicere, quod ad rem iudicandam attinet, nisi diligentiam suam. commendationes, vt hodie nimium frequentantur, decet comiter excipere, ius sequi: nec aliud amicitiae dare, aut commendationi quam quod inquit Symmachus l. 1. ep. 10. Iustitia quidem suffragium non requirit, sed amicitiarum plerumque respectu celeritas causarum adiunatur.

Deni-

Denique in respondendo grauem esse, vt iubet Calist. *in d. l. obseru. non asperū tamē. Vnde ita Ambr. 3. offic. c. vlt. Neque mo- nitio aspera sit, neque obiurgatio contumeliosa.* graui sermone, modesto, incomposito, non dissoluto tamē vti. neque itidem tamen affectato, non extra modū verborū vel cultum, vel obsoletam nouitatem quærere. quod Tuberoni vitio datum à Pompon. *l. 2. D. de orig. iur. Tubero, inquit, doctissimus quidem habitus est iuris publici & priuati, & complures vtriusq; operis libros reliquit, sermone etiam antiquo vsus, affectauit scribere, & idè parum libri eius grati habentur.* Quo vitio Gallici quidam hodie scriptores laborant; qui suis ipsi libris elenchos, indicesq; vocabulorum suorum interpretes adiungere debent, quò intelligantur. Loquendum vt multi; præsertim iis, quos passim intelligi, & finis suus esse debet, & publicus.

Generatim id potrò Iudicem cauere optandum est, ne sermone, aspectu, oculis, gressu, vllòve corporis situ, aut motu, arrogantiæ quidpiam, aut superbiæ præ se ferat: quæ sapientiam, quæ Iustitia cognoscitur, obcæcat; & idè per superbos Gregor. eos dicit intelligi, qui albuginē in oculis habent; quos lex diuina vetuit ordinari. *Albuginem, inquit, habet in oculo, qui veritatis lucem videre non sinitur; quia arrogantia sapientiæ, seu Iustitiæ cæcatur: Si autem candorem sibi Iustitiæ, siue sapientiæ tribuit, à luce se supernæ cognitionis excludit, & eò claritatem veri luminis numquam penetrat, quò se per arrogantiam exultat, sicut de quibusdam dicitur: Dicentes enim se esse sapientes, stultifacti sunt. c. 1. d. 49. Quare Deut. c. 17. diuina lex instruens Principem recens constitutum, præcipit inter cætera, ne eleuetur cor eius in superbiam super fratres suos.*

CAP. XXVIII.

Veritatis amans.

A Deò enim Veritas Iustitiæ innexa est, vt sub illius vocabulo hæc significetur. *Lex tua veritas.* Vnde apud Iurisconsultos *l. 2. de fund. dot.* & alibi sæpius ea phrasis, *Verius puro, iustius & equius* significat. quod Budæus, aliique monuerunt. *Verus* pro *iusto*, à Cicerone etiam & Iurisconsultis vsurpatur. *l. omnes de in integ. res. l. si fideiussor in fin. de legat. 3. Filium verum Labeo vocat l. vlt. D. de Iur. libert. iustum & legitimum; & in sacris litteris Deut. 17. Indicabunt tibi veritatem; Prou. 29. Rex qui iudicat in veritate pauperes, thronus eius in æternum firmabitur.*